

ENGELLERE ENGEL OLMAK İÇİN KOLLARI SIVAMAK...

NİHAT MALKOÇ

*“...tercümandır kalemim hüznün ve kederlere
güçlüsün, isyan etme, acılı kaderlere...”*

Annemle babam amca çocuklarıydı. Çocukluklarından beri aynı ortamlarda büyümüşlerdi. Yetişkinlik çağına geldiklerinde birbirlerinden hoşlanmaya başlamışlardı. Bu durum uzun yıllar öylece devam etmişti. Daha sonra hiç kimseye sormadan evlenmeye karar vermişlerdi. Babam, annemi kaçırmış; günlerce köye dönmemişlerdi. Çünkü dedelerim bu evliliğe karşıydı, bu yüzden bu genç evlileri kolay kolay affedecek gibi görünmüyorlardı.

'Zaman herşeyin ilacıdır' diyenler ne kadar da doğru söylemiş. Aradan birkaç ay geçtikten sonra dedelerimin tepkileri ve öfkeleri yatıştı. Çiçeği burnunda genç evlileri affetmeye ve onlarla yüzleşmeye karar verdiler. Bir yuva böylece resmen kurulmuş oldu.

Annem, ilk çocuğu olan bana hamileydi. Mutluluktan bulutlara değiyordu başı. Babam da en az onun kadar mutluydu. Günler günleri kovalayıp dünyaya gelme günüm yaklaştıkça annemle babam heyecandan yerinde duramıyordu. Zira onların ilk gözağrısı olacaktım. Hamilelik boyunca kim bilir ne kadar merak etmişlerdir nasıl bir çocuk olacağımı. Zaman bir nehir misali akmış ve annemin sancıları tutmuştu. Bu durum onları hem sevindiririyor, hem de kaygılandırıyor. Çünkü neler yaşayacaklarını bilmedikleri için telaşlı ve endişeliydiler.

Bir gece yarısı doğum hastanesinde biraz aceleyle dünyaya gelir gelmez kuvöze koymuşlardı beni. Zira vaktinden erken doğmuştum, bu yüzden de normal bir çocuğun kilosunda doğmamıştım. Üstelik sağ kolumdan mahrum dünyaya gelmişim. Yani kelimenin tam anlamıyla bedensel engelli olarak hayata 'merhaba' demişim. Fakat annem, ben kuvözden çıkana kadar bu durumdan haberdar değildi. Doğumu gerçekleştiren doktor ve hemşireler durumu farketmeden beni kuvöze koymuşlardı. Fakat babamı bir kenara çekerek durumu ona anlatmışlardı. Babam bu durumu öğrenince üzerinden kaynar sular dökülmüştü sanki. Rengi mum gibi sararmış, üzerinden soğuk terler boşalmıştı. Mutluluğu gölgelenmişti.

Bir yanım eksik gelmişim dünyaya. Kuvözden çıkana kadar bunu annemden saklamışlardı. Annem çok istemesine rağmen, mikrop kapma endişesini bahane ederek, beni bir süre ona göstermemişlerdi. Fakat annem, babamdaki endişenin ve keyifsizliğin farkındaydı. Bu durumun nedenini defalarca babama sorsa da tatmin edici bir cevap alamamıştı ondan. Babam sürekli durumu idare edip olayı geçiştirmişti. Fakat bunu bir yere kadar annemden saklayabildiler. Kovözden çıkınca annem beni ilk kez kucağına aldı. İşte o esnada sağ elimin bileklerime kadar noksan olduğunu farkettiler. Durumu farkeder farketmez de çığılı bastı, hüngür hüngür ağlamaya başladı. Dünyalar sanki üzerine devrilmişti. İşte o anda gelecekte neler yaşayacağımı düşünerek endişeleri katlanmış, sesi titremeye başlamıştı.

Doğumdan ancak bir ay sonra adım koyulmuştu. Babamla annem gelecekteki umutları olayım diye adımı “Umut” koymuşlardı. Umut, onların geleceğe ısmarladıkları aydınlık yarınların remziydi. Umutla bakmak istiyorlardı puslu ufukların ardına. Zira biliyorlardı ki kişi nasıl bakarsa öyle görür. Her şey bakışlarda gizliydi. Onun için Umut'la bakıyorlardı yarınlara. Gelecek zamanın bahçesinde, dikenlere rağmen gül yetiştirmeyi murat ediyorlardı.

İlkokulu yemyeşil bir tabiat dekorunun ortasındaki karşı köyde okudum. Evle okul arasında yarım saatlik bir mesafe vardı. Birinci sınıftayken annem her sabah okula götürdü, her akşam da okuldan aldı beni. Özrüm nedeniyle okuldaki öğrenciler bir süre uzak durdu benden. Zehra öğretmenim bunu farketmiş olacak ki bana bir anne şefkatiyle bağrını açtı. Arkadaşlarımla boşluğunu onun varlığıyla doldurdum. O benim eksik yanlarımı tamamladı. Bana yalnız olmadığımı hissettirdi. Engellerin, hayallere pranga vuramayacağını o öğretti.

Zaman su gibi aktı, günler günleri kovaladı. Hayatımı acılaştırıran, huzuruma engel olan acılarımı unutmayı denedim. Bunu bir yere kadar başardım da... Daha sonra arkadaş çevrem

de oluşmaya başladı çok şükür... Onlar da beni bu eksikliğimle kabullendi. Fakat onların yanında hep eksik hissettim kendimi. Özellikle sapanla kuş avlarken onlara ne kadar da çok özenirdim. Çünkü sapanı bir elle tutup öteki elle de lastiğini çekmek gerekirdi. Fakat ben bu imkandan mahrumdum. Bir de misket oynarken elimin eksikliğini hissedirdim; sol elimle misketleri yuvarlamada çok zorlanırdım. Onun için de oyuna hep bir sıfır geriden başlardım.

İlkokul, ortaokul derken, lise de göz açıp kapayıncaya kadar bitti. Artık yol ayrımına gelmiştim. Önümde hedeflerim ve gerçekleşmesini beklediğim hayallerim vardı. Bedensel engelli olmam hayallerimi gerçekleştirilmeme engel olamazdı. Hem en büyük engel, kişinin önyargıları değil miydi? Bunları aşan kişi, yüce dağları bile aşmaya muktedir olabilirdi.

Üniversite sınavında hatırı sayılır, yüksek bir puan almama rağmen tıp, eczacılık, diş hekimliği gibi beğenisi fevkalade olan bölümleri elimin tersiyle itmiştim. Bu yüzden ağır tenkitlere uğramıştım üstelik... Fakat ben, kişiliğimin inşa edilmesinde en büyük rolü oynayan ve beni hayata bağlayan öğretmenimi kendime model almıştım. Ben de Zehra Öğretmen gibi nesiller inşa edecektim. Bu yüzden öğretmenliği sevmiştim bir kere. Beni kimse bu kutlu yoldan döndüremezdi. Çünkü öğretmenliği bir maişet vasıtası olarak değil, kutlu bir irfan davası olarak görüyordum. Körpe çocukların zihin bahçelerini ekip biçecektim. Onları hayata hazırlayacaktım. İçimdeki sevgi, hoşgörü ve merhamet ırmağının âb-ı hayat hükmündeki sularıyla sulayacaktım çölleşmeye yüz tutmuş kıraç zihin bahçelerini... İçimdeki pak nehirlerde yıkayacaktım toplum tarafından kirletilmeye yüz tutan düşlerini... Muhtaçların yardımına uzanan el, tılsımlı sözler söylemeleri için dil olacaktım onlar için... Henüz kire bulaşmamış pamuk ellerimle çocuksu gülüşlerine dokunacaktım şefkatle. Onlara ışık olmak için mum misali eriyecektim. Tebeşiri bilgi tozuna dönüştürüp hafızalarına nakşedecektim. Uçurumların eşiğinde var olma savaşı veren çocukların pembe hayallerine kanat olacaktım.

Şairin dediği gibi ben ezelden beri hür yaşamış bir neslin evladı olarak 'şairimin mısralarında dil, genç kızımın gergefinden nakış nakış gül, aşığımın sazında tel, öpülesi bir el' olmak istiyordum. Ben 'çaresizliğin filizlendiği yerde ümit, korkunun mayalandığı yerde yürek, güçsüzlüğün güçlendiği yerde bilek, öksüz yavruya sınımsız kucak, yetim çocuğa yanan bir ocak, çorak topraklara yağın yağmur,' olmak istiyordum. Biliyordum ki insanların molozlar altında can vermediği, depreme dayanıklı binaları yapan mimar, insanlara sağlık ve hayat iksiri dağıtan tabip, dişimin sızını gideren diş hekimi, mühendisin geleceği planlaması, Fatih'in, Yavuz'un, Kanunî'nin uzak düşleri biraz da benim eserimdir. Çünkü Akşemseddin, Molla Gürani, Molla Hüsrev neyse ben de oyum. Fatihler, Yavuzlar, Kanunîler, İbnî Sinalar, Mimar Sinanlar, Atatürkler benim gönül tezgâhımdan geçmiştir. Ülkem onların eseri, onlar da benim eserimdir. Bana olan saygı, sevgi ve itibar azalmışsa bu benim kıymetimi azaltmaz ki... Sarrafın körlüğü, altını teneke hükmüne düşürmez ki... Zira altın körün elinde de altındır. Namık Kemal'in dediği gibi "Yere düşmekle cevher sakıt olmaz kadr ü kıymetten"

Öğretmen; canı iri ve diri tutan namustur, Yunusça sevgi, Mevlana'ca hoşgörüdür, gecikmeyen adalettir, enginlik ve derinliktir, rüzgâr gibi serinliktir, kutsal emektir, gece yarılarını uykusuz geçiren sevgililerin yüreğindeki katıksız aşktır, doğruyla yanlışı hassas süzgecinde ayıklayan vicdandır, hakkaniyettir, siyahla beyazı aynı gözle gören müsamahadır, milletleri güçlü kılan medeniyettir, ruhumuzun gıdası özgürlüktür, mutlak hâkimiyettir.

Öğretmen; hafızlarımızı çelikleştiren müspet ilimdir, iradedir, nisyana isyan eden belleğimizdir, gönüllerin cilası imandır, irfandır, karanlığı boğan ışıktır, ufuklardan doğan güneştir, hudutlarda nöbet tutan askerimin yüreğindeki vatan sevgisidir, aydınlık yarınlarıdır. Darda kalana uzanan şefkatli el, görmeyene bir çift göz, duymayana kulak, yürüyemeyene ayaktır öğretmen... Öğretmen; tohumda ormanı, bugünde yarını görecektir kadar keskin zekâlı ve basiretlidir. Gençlerin ellerine kurşun değil, kurşun kalem verip yazmayı öğretendir. Onlar insan yetiştirme savaşının muzaffer komutanlarıdır. Eli öpülesi insanlardır onlar...

Öğretmenlik, kendi hayatını başkalarının(öğrencilerin) hayatında eritmektir. Başkalarının hayallerini kendi hayallerine tercih edip bunları aynı düş teknesinde karmaktır öğretmenlik... Onun eşsiz eseri aydınlık yarınlardır. Eserine kıymet biçilemeyendir o...

Makedonya kralı Büyük İskender'in, hocası Aristo'dan her söz açılışında; "Benim dünyaya gelmeme sebep babam ise, 'Büyük İskender' olmak şöhretine kavuşturan, hiç şüphe yok ki, hocam Aristo'dur." dermiş. Yerden göğe kadar haklı değil mi dünyayı dize getiren koca İskender? Bizi annelerimiz doğurdu ama doğrusu öğretmenlerimiz şekillendirdi. Onlar bizi aydınlatmak için mum misali erimeyi göze aldılar. Aç anlarında açlıklarını, dertli zamanlarında da üzüntülerini belli etmediler. Çok kere mutlu insan rolü oynadılar; fakat onların öğrencilerine olan sevgileri rol değildi; ta yürektendi. Dünyada bir dikili taşları olmasa da bunu dert edinmediler, zira bilgi ağaçları vardı onların. Sevgi ve bilgi zenginiydi onlar...

Öğretmen hayatımızın öznesidir. Öğretmeni bu ve bunun gibi kifayetsiz sözlerle tarif etmek ne mümkün... Bütün bu güzel hasletleri yüreğinde bir araya getiren müstesna bir insan olmak için, öğretmen olmak için uzun ve meşakkatli bir yola çıkmıştım. Okul hayatım bütün engellere ve engellemelere rağmen başarılarla geçmişti. Parmakla gösterilen başarılı bir öğrenciydim okulda. Bu özelliğimi görenler, engellerimi görmüyorlardı bile...

Bütün zorluklar geride kalmış, okul bitmişti. Üzerimden büyük bir yükün kalktığını hissediyordum. Hayat bana göz kırpyordu artık... Hayatın kollarına atılmak, üretmek için sabırsızlanıyordum. Acısıyla tatlısıyla hayatımı paylaşacağım bir insanı çok uzağında gözlerken, yanı başımda bulmuştum. Hayatımı onun hayatına katıp çoğaltmıştım. Birlerim bereketlenerek bin olmuştu. Neslimi devam ettirecek neslin müjdesine mazhar olmuşum.

Ben saymakla tükenmeyen, en güzel vasıfları tertemiz ruhunda barındıran peygamberlik mesleğinin kutlu varisiyim. Hak ve hakikat ışığının membaıyım ben... Bu köye geldiğim günü daha dün gibi hatırlarım. O zamanlar televizyon olarak tek kanal vardı. Bir akşam haberleri izlerken bir köy okulunun öğrencilerinin, giden öğretmenlerinin ardından hüngür hüngür ağladıklarını seyretmişim. O zamanlar batı illerinden birinde görev yapan genç bir öğretmendim. Bizim oralarda öğretmenin derse girmeyeni makbuldü öğrencilerin gözünde. Okullarda çok sayıda öğretmen olduğu için, maaş karşılığını ancak dolduruyorduk. Bulduğum okulda fazlalık sayılırdım. Bu manzara karşısında çok duygulanmış, o köye öğretmen olarak gitmeye karar vermişim. Fakat eşimi ikna etmek için bir hayli zorlanmışım. Çünkü bebeğimiz yeni doğmuştu. Doğunun bu ücra köşesindeki köyde sağlık ocağı bulmak imkânsızdı. Eşim "Ya çocuğumuz gece yarısı hastalanırsa..." diye başlayan cümleler sarf ediyor, işi yokuşa sürüyordu. Fakat o çocukların ağlayışları gözümün önünden hiç gitmiyordu. Ne olursa olsun, onların imdadına yetişecektim. Onlara bengisu olacaktım.

Uzun uğraşlar sonucunda eşimi ikna etmişim. Milli Eğitim Müdürlüğüne gidip durumu anlatmışım. Müdür, tuhaf tuhaf bakmıştı bana. Aklı melekelerimin yerinde olup olmadığından şüphe etmişti besbelli. Çünkü öğretmenler batıya atanmak için nice manevralar yapıyorlardı. Benimkisi "Herkes gider Mersin'e, biz gideriz tersine" durumuydu. Böyle bir taleple ilk defa karşılaşan müdür, şaşkınlığını gizleyememiş, adeta küçük dilini yutmuştu. Müdür, kendini toparlayınca ayağa kalkarak bana sarılıp alınımdan öpmüştü. Biraz da duygulanmış olmalı ki bakışları ıslanmıştı. Bu yüzden odada bir süre sessizlik olmuştu.

Doğuya gönüllü olarak gidiş talebimi kimseye söylemesem de söz konusu haber kısa zamanda ilçeye yayılmıştı. Öyle ki adeta bir şehir efsanesine dönüşmüştü. Bu durum beni fevkalade rahatsız etmişti. Çünkü bu kararımı takdir edenler olduğu gibi, "Adam şov yapıyor" deyip eleştirenler de vardı. Oysa ben yüreğimin sesini dinlemiş ve yüreğimin beni götüreceği yere gitmeye karar vermişim. Hiç kimsenin takdiri ve tekdiri beni ilgilendirmiyordu.

Resmi yazışmalar tamamlandıktan sonra tasımı tarağımı toplayıp bir zemheri vakti doğudaki bu dağ köyünün yolunu tutmuşum. Hava buz gibiydi. Adeta nefeslerimizi donduruyordu soğuk, tipi ve fırtına... Evi yerleştirmeden eşimi ve çocuğumu götürmeyecektim köye. Çünkü hayata daha yeni başlayan minik kızım, bu kış gününün

soğuşuna dayanamayabilirdi. Böylece kaş yaparken göz çıkarmak deyimini bizzat yaşayarak doğrulayabilirdik. O yüzden doğudaki bu köye amcaoğluyla beraber gitmeye karar vermişim.

Yola çıkmıştık bir kere; dönüşü yoktu bu özveri yolculuğunun; içimde zerre miktarı bir pişmanlık bulunmuyordu. Bütün ‘Keşke’leri çıkarmıştım hayatımdan. Ben bu ruh hâli içindeyken arabamız kış vakti köyün yolunu tutmuştu bile... İçimde, dışarıdaki fırtınayı aratmayacak fırtınalar kopuyordu. Bu benim kısa öğretmenlik hayatımda ilk köy tecrübem olacaktı. Zaten öğretmenlikte cicim aylarını yaşıyordum. Fakat bu mesleği büyük bir arzu ve iştiyakla seçtiğim için, yaptığım işten büyük bir zevk alıyordum. Bu ruh hâli içerisinde dağları ve dönemeçleri birer birer aşırıyorduk. Yüce dağlar, bembeyaz gelinliğiyle sanki mutluluk pozları veriyordu bize. Mevsim kıştı; arazi fazlasıyla engebeliydi. Bizi köye bağlayan yollar kaygandı. Arabamız yokuşları çıkarken zaman zaman kayıyordu. Öyle ki yarım metre aşağı kaysak uçurumun dibini boylayabilirdik. Bu zor coğrafyayı geçerken dudaklarımdan Faruk Nafiz Çamlıbel’in “Han Duvarları” şiirinin şu anlamlı mısraları dökülüyordu:

“Ellerim takılırken rüzgârların saçına
Asıldı arabamız bir dağın yamacına.
Her tarafta yükseklik, her tarafta ıssızlık,
Yalnız arabacının dudağında bir ıslık
Bu ıslıkla uzayan, dönen kıvrılan yollar,
Uykuya varmış gibi görünen yılan yollar
Başımı kaldırarak boşluğu dinliyordu.
Gökler bulutlanıyor, rüzgâr serinliyordu.
Serpilmeye başladı bir yağmur ince ince.
Son yokuş noktasından düzlüğe çevrilince
Nihayetsiz bir ova ağarttı benzimizi.
Yollar bir şerit gibi ufka bağladı bizi.
Gurbet beni muttasıl çekiyordu kendine.
Yol, hep yol, daima yol... Bitmiyor düzlük yine.
Ne civarda bir köy var, ne bir evin hayali,
Sonunda ademdir diyor insana yolun hâli”

Köye geleceğimden hiç kimsenin haberi yoktu. Sürpriz yapmak istemişim tek kanallı televizyonun ekranlarında hüngür hüngür ağlayan çocuklara. İçimdeki korlaşan sevgiyle, bu dağların yamacında hayat mücadelesi veren, okumak için, öğretmen için ağlayan çocukların içini ısıtıcaktım. İlk kez karşılaşacağım bu sevimli yavruları bağrıma basacaktım. Nitekim öyle de oldu. Köye vardığımda arabanın sesini duyanlar koştu. Çünkü bu köye haftada bir iki kere gelirdi minibüs. Oysa bu gelen, kasası ev eşyalarıyla dolu küçük bir kamyonu. O gün hasta olduğu için okula gitmeyen Berfin, köyde karşılaştığım ilk öğrenci olmuştu. Berfin haberi alır almaz bir yavru ceylan gibi seke seke okula koşmuş, arkadaşlarına müjdeli haberi vermişti. Haberi duyanlar, teneffüs ziliyle beraber kamyonun yanına koşmuş, sanki kırk yıllık ahbapmışız gibi boynuma sarılmışlardı. Miniklerin bu samimi karşılaşması ruhumu okşamıştı.

Köye, sandığımdan daha çabuk ısınmışım. Velilerle kısa sürede bütünleşmişim. Onlar benim sadece velim değil; aynı zamanda hayatı bölüştüğüm komşularımdı da... Köyde hiçbir şeyin yokluğunu hissettirmezlerdi bana. Sütüm bitmeden süt, yoğurdum bitmeden yoğurt, tandır ekmeğim bitmeden ekmek, odunum bitmeden odun yetiştirirlerdi bana. Bu konuda kendi aralarında organize olmuşlardı sanki. Her ne kadar “Getirmeyin, ben hafta sonları şehre inip alırım” desem de dinletemezdim hiçbirine. Yardımlaşma onların ruhlarına sinmişti.

Köyde sadece Fen derslerine değil, Matematik derslerine de ben girerdim. Çünkü bu alanda branş öğretmeni yoktu. Matematik bilgim çocuklara yetecek düzeydeydi. Mabede girer gibi girerdim sınıfa. Zira sınıf da cami gibi kutsaldı benim gözümde ve gönlümde. Çünkü kör karanlıkları ve kör cehaleti bertaraf edecek ilmin ışığı yansırı bu mekânda. Her ders anlatışımda yüreğim yerinden çıkacak gibi olurdu. Buna bir çeşit trans hâli de diyebilirsiniz.

Öğrencilerle diyalogum öğretmenden öte, bir evlat baba diyalogu gibiydi. Onlar benim hem öğrencilerim, hem de biricik evlatlarımdı. Yeri gelince ana, yeri gelince baba, bazen abla, bazen abi olurdum onlara. Sadece öğretim değil, eğitim de verilirdi bu ilim yuvasında. Onları sadece sınavlara değil, hayata da hazırlardık. Dertleri derdimiz, neşeleri neşemizdi.

Hayat, insanı sığaya çekmek için fırsatlar kollarmış... Bu ücra köyde ortopedik engelli bir öğrencim olmuştu. Rabbim sanki beni imtihan etmek için bu çocuğu karşıma çıkarmıştı. O minik yavru, beni çocukluğuma ve acılarla dolu hatıralarıma götürmüştü. Bana yalnızlığımı ve engellerimi hissettirmemek için kendini ortaya koyan Zehra Öğretmenim yadıma düşmüştü. Öğretmen oluşum da zaten onun kişiliğini model almamın neticesiydi. Bu engelli yavrumuz sanki Zehra Öğretmenin bana emanetiydi. O, beni hayata kazandırmıştı; ben de Mahir isimli bu çocuğu hayata kazandırmak için bütün maharetlerimi gösterecektim.

Okulda din kültürü öğretmeni olmadığı için bu derse de fahri olarak ben girdim. Çocuklara her şeyden evvel dürüstlüğü, yalan söylememeyi öğretme gayreti içinde oldum. Fen dersiyle din dersinin ortak noktalarını bulup birleştiren çok etkili bir tablo çıktı ortaya. Bunu başardığımda gerisi bir yumak gibi sökülüp geldi. Hepsi de birer ahlak abidesi olup çıktılar. Bireysel ibadetler de peşinden geldi. Bu durum köy halkını da fazlasıyla mutlu etti. Yıllar böylece hızla akıp gitti. Mezun ettiğimiz öğrenciler hayata atıldı, güzel yerlere geldi.

Aylardan Eylülü... Yaz gerilerde kalmıştı. Kış hazırlıkları çoktan başlamıştı. Sararan yaprakların dalda duracak mecali olmadığı için birer birer yerçekimine teslim oluyorlardı. Dağlar, üzerlerindeki yeşil elbiseyi çoktan çıkarmış, insanlar henüz derin uykusundan uyanmadan, seher vakti sapsarı libaslara bürünmüştü. Zira hüznün mevsimi olan hazan, o abus çehresiyle karşımıza dikilmişti fütursuzca. Zaman, heybesinde endişeler biriktirmekle meşgulken bulutlar ha boşaldı, ha boşalacak bir vaziyetteydi. Geçmiş yazdan kalan hazlar bitip tükenmek üzereydi. Üzerindeki yorganı gizli bir el tarafından alınan tabiat, sonsuzluğun şafağından doğacak güneşi beklemekteydi. Buz tutmaktaydı toprak, sekerat vaktinin acısını hissetmekteydi yaprak... Meçhuller malum, malumlar meçhul olmanın arifesindeydi.

Gurbette olmanın hüznü sızıyordu gözkapaklarımdan... Kemalin tunçtan kapılarını zorluyordu zeval... Bir şehrayın tadının, damağımdaki yansıması sürüp giderken, dağların bağı beni kendine çekiyordu bir mıknaş misali... Dağlar ki yüce gönüllerin sığınağıdır.

Toprak damlı evlerde hayat henüz uyanmamış derin uykusundan. Güneş, taptaze bir güne 'merhaba' dememiş bile. Sobaların ve tandırların dünden kalan külü henüz boşaltılmamış besbelli. Ayaz ilikleri donduracak kadar keskin... Buna rağmen kuşlar koro ve solo halinde şarkılarını söylemeye başlamışlar. Köyün geveze horozları da onlara dâhil olmuş.

Sabahın ilk ışıklarıyla birlikte köyde bir tuhafılık baş göstermişti. Bu sabah bundan evvelki sabahlara hiç benzemiyordu. Haftada bir iki minibüsün gidip geldiği تنها köye bu erken saatlerde bir askerî jip gelmişti. Arabadan inen askerler, köyün ve okulun etrafında devriye dolaşıyorlardı. Askerlerin soğuktan kızarmış yüzlerinde endişenin izleri sürülebiliyordu. Bu sıra dışı güne bir anlam verememiştik. Herkes kendince yorumlar yapıyor, bu zamansız gelişi anlamlandırmaya çalışıyordu. Acaba köyde bir suç mu işlenmişti, terör saldırısı ihbarı mı alınmıştı? Askerler halkla diyaloga girmiyor, ağızlarını bıçak açmıyordu.

Aylardan yüzü sapsarı kesilmiş Eylül, günlerden cumaydı. Fakat başka cumalara benzemiyordu bu... Ben de bu endişeli cuma günü, andımızı söyletmek üzere öğrencilerimi okul bahçesinde toplamıştım. İçimizdeki cuma neşesi kaçmıştı bir kere... Bugüne kadar köyde asker görmeyen çocukların bakışları, devriye dolaşan askerlerin üzerindeydi. Beni çoktan unutmuşlar, adeta dağılmışlardı. Meraklı ve endişeli bakışlarla askerleri süzüyorlardı. Haksız da değildiler; zira bu sıra dışı bir durumdu. İçimizi kemiren 'acabalar' zihnimizde cirit atıyordu. Askerlerin bu erken saatlerde köyde ne işi vardı? Niçin bir açıklama yapmıyorlardı?

Bu anlamsız belirsizlik sürüp giderken köyün muhtarı kulaktan kulağa da olsa beklenen açıklamayı yaptı. Ordu yönetime el koymuştu. Bunu çocuklara nasıl anlatabilirdik?

Askerlerin köye geliş nedenlerini şimdiden sormaya başlamışlardı. Biz de kaçamak cevaplarla onları oyalıyorduk. Zira demokrasinin devre dışı bırakıldığını söyleyemedik onlara.

Demokrasinin rafa kaldırılması herkes gibi beni de üzmüştü. Her ihtilâlün kurbanları vardır. Bunun da kurbanları olacaktı şüphesiz. Birilerinin canı yanacaktı. Acaba kimin; yahut kimlerin? Bunu bilmek mümkün değildi. Bu sancılı süreci bekleyip görmek lâzımdı...

Hayat endişelerle kendi mecrasında sürüp giderken birkaç gün sonra şehirden gelen beklenmedik telefonun, içime yaydığı o derin huzursuzluk gece boyunca uykuma bir balyoz misali indi. İhtilâl kurbanları arasında benim de ismim geçiyordu. Oysa ben siyasetçi değil, öğretmendirim. Fakat birileri öküz altında buzağı aramaya memur etmişti kendini. Durumdan vazife çıkarma gayreti içine girilmişti. Bu uyarı ve tehdit telefonundan sonra hayatımı anlamlandıran süreç, bir film şeridi gibi gözümün önünden geçti. Telefonda söylenen hakaret ve tehdit içerikli sözler, kızgın bir ateşe dönüşüp adeta içimi yakmıştı. Öğrencilerin sevgisiyle dolu yüreğim tarumar olmuştu. Mükâfat beklemem gereken yerde cezayla tehdit ediliyordum.

Aradan bir hafta geçmişti ki yine bir askerî jip sabahın ilk ışıklarıyla köye gelmişti. Önce muhtarın kapısına gidip onunla bir şeyler konuşmuşlardı. Sonra da muhtarı da yanlarına alıp okulun yanı başında bulunan öğretmen lojmanına gelmişlerdi. Sabah namazından sonra yatma alışkanlığım olmadığı için o gün de ayaktaydım. Fakat eşim ve kızım mışıl mışıl uyuyordu. Askerlerin kapıyı sert çalışmalarından dolayı onlar da uyanmıştı. “Neler oluyor?” diye birbirimize endişeli gözlerle bakıyorduk. Askerlerin hâki kıyafetlerini ürkütücü bulan kızım, durmadan ağlıyordu. Eşim onunla ilgilenirken, ben de askerlerin ayaküstü sorduğu sorulara cevap vermeye çalışıyordum. Diyaloglarımız fazla sürmemişti. “Bizimle şehre kadar geleceksin” demişlerdi son söz olarak... Bu sözü duyan eşim, ağlamaya başlamıştı. “Niye götürüyorsunuz onu, o merkezden kalkıp da bu dağ köyüne gelmekle, minik yürekleri aydınlatmakla devlete karşı bir suç mu işledi? Bu mudur sizin insafınız?” diyerek askerlere karşı direniyordu. Fakat onlar da, birilerinin bu dağ köyüne gönderdiği görevlilerdi. Yani elçiydi onlar; elçiye de zeval olmazdı bizim kültürümüzde. Fakat ben gidince eşim ve çocuğum yapayalnız ne yapacaktı doğunun en ücra köşelerinden biri olan bu dağ köyünde? Bunu düşünmemişti beni mahkûm ve mağdur etmek için dağlara askerlerini süren darbeciler.

Sabahın bu erken saatlerinde askerî arabayı görenler, okulun lojmanının önüne koşmuştu. Ana baba gününe dönmüştü burası... Köylüler “Öğretmenimizi vermeyiz?” deyip burunlarından soluyorlardı. Sabırla öfkenin harbinden sabrın galip çıkması için mücadele ediyordum. Bir yandan gözyaşları süzüm süzüm süzülen eşimi teskin etmeye çalışırken, öte yandan da köylülere bir taşkınlık yapmamaları için adeta yalvarıyordum... “Merak etmeyin, birkaç şey soracaklar bana. Öğleye varmadan geri dönerim” diyordum. Eşimi ve can parçası kızımı da önce Allah’a, sonra da onlara emanet ediyordum. Fakat dönüşün kolay olmayacağını, mahkûmiyet senaryomun birileri tarafından çoktan yazıldığını da tahmin ediyordum. Minareyi çalanlar kılıfını çoktan hazırlamıştı. Zira bu işler hep böyle olurdu.

Evrimi körpe zihinlere zerk etmediğim için, yaratılış gerçeğini bütün veçheleriyle gözler önüne serdiğim için açıkça tehdit ediliyordum darbeci zihniyetin taşeron kuklalarınca. Devir karanlık bir devirdi; aydınlık kovulmuştu şafaklarımızdan. Evrimle devrimin güçlerini birleştirmesi mutlak hakikatlerin inkârını beraberinde getiriyordu zira... Bir Fen Bilgisi Öğretmeni olarak ilmî hakikatleri perdelemem, gerçeklere yüz çevirmem isteniyordu benden. Demokrasiye sekteye uğratan, kelle avcılığına soyunan karanlık, darbeci zihniyet, havsalamıza prangalar vuruyordu. O zihniyet ki heyûlalar görüyordu gün ortasında, zeval vaktinde... Darbeyi kendileri için hak, halka müstahak gören vesayetçi zihniyetin çekici inip kalkıyordu özgürlük örsünün üzerine. Aslında örs kadar, çekiç de zarar görüyordu bu darbelerden. Fakat gözlerini kapayınca gece olduğunu zannedenler, algılarımızın kodlarıyla oynayıp buyrukçu bir zihniyetle korkunun hâkimiyetini tesis etmekteydiler. Oysa biz korkunun boynumuza dolanan paslı zincirlerini çoktan kırmıştık. Kellemizi koltuğumuzda, bizi dosta taşıyacak urganımızı da yanımızda taşımayı göze almıştık. Hak bellediğimiz yolda yürüyorduk.

Şimdi bedel ödeme zamanıydı. Bir çeşit yaprak dökümü... Dökülenler, yeşerme imkânı tanınmayan yapraklardı. Sağanak sağanak dönüş acılarını yaşıyordum minik yüreklerin kocaman sevgisini taşıdığım alev ateş yüreğimde... Yıllar evvel büyük bir aşkla ve şevkle çıktığım bu kıvrım kıvrım dağ yollarını ellerim kelepçeli, yüreğim hüznü bir halde iniyordum. Arkamda beni canından çok seven eşimi, kızımı ve her biri bir evlat hükmünde olan öğrencilerimi bırakarak bir mahkûm kisvesinde şehre yaklaşıyordum. Çocukların aydınlanması için batı illerindeki konfor ve rahatını bırakarak bir dağ köyüne gönüllü olarak gelen bir eğitimcinin harama uzanmamış masum ellerine kelepçe geçirilmesi, beni çocuklarımdan ayıran zihniyetin ne kadar karanlık olduğunu göstermeye fazlasıyla yetiyordu. Fakat bu acı günleri yaşasam da köye geldiğime pişman değildim. Bizler yanmasak kimin ateşinin ışığıyla aydınlanacaktı karanlığa mahkûm zihinler? Yanacaktık ışığa varmak için...

Şehre vardığımızda karargâha götürmüşlerdi beni. Benim gibi onlarca kişi elleri kelepçeli bir hâlde kuyruğa dizilmişti. Kimlik kontrolü yapıp rapor tutulacaktı. Saatlerce kuyrukta bekledikten sonra küçük bir odaya alınmış, sözde çapraz sorguya çekilmişti. Kimlik tespitinden sonra hakkımda tutulan raporlar bir inzibat tarafından yüzüme okunmuştu. En büyük suçum yaratılış gerçeğini anlatarak çocukların zihnini bulandırmak, evrimi inkâr etmek, çocuklara namazı, orucu, zekâtı anlatarak; böylece laikliğe aykırı harekette bulunmak(!)... Daha nice hayal mahsulü uçuk kaçık senaryolar... Oysa ben müfredatta ne yazıyorsa onu öğretmiştim. Din kültürü alanında branş öğretmeni olmadığı için bu derse de fahri olarak girmiştim. Fen dersinde de evrime inanmadığım için yaratılış gerçeğini bütün delilleriyle anlatıp öğrencilerin zihnini kurcalayan soru işaretlerini açıklığa kavuşturmuşum. Resmiyette, kanunlarda böyle bir suç olmamasına rağmen onlar böyle bir suç icat etmişlerdi.

Suçlarımız(!) yüzümüze okunduktan sonra bize savunma hakkı bile verilmemişti. Tabir caizse yargısız infaz yapılmıştı. İki asker kollarımızdan tutup sürükleye sürükleye hücreye götürmüştü beni ve benim gibi Yusuf yüzlü sözde mahkûmları. Bu da bir imtihandı, öyle bakıyordum yaşadığım elim hadiseye... Zira mahpus olan her hükümlü suçlu sayılmazdı. Tarihte zindanlara atılan Hz. Yusuf hangi suçu işlemişti ki? Necip Fazıllar, Bediüzzamanlar, İskilipli Atıf Hocalar ne yapmıştı ki?... Ben onlara ‘yüreği dağ başındaki karlar kadar temiz masum mahkûmlar’ diyorum. Ben de şimdi onlar gibi dört duvar arasında masum bir mahkûmdum. Burada uğradığım haksızlıklar, çektiğim acılar mahkeme-i kübrada yüzümü ağartacaktır. Bize bu acıları çektirenler o en büyük mahkemede sanık sandalyesine oturacak...

Zor günlerdi o günler... Hapishanede en çok duvarlar ve karanlıklar geliyordu üzerime. Ruhum sığmıyordu bedenime... Hatıralar bir panzer gibi üzerime gelip un ufak ediyordu düşlerimi. Paslı kilitleri açacak anahtarlar, ne yazık ki kalpleri ve merhamet kapıları kilitlilerin elindeydi. Burada dört mevsim yoktu, hep güzü yaşıyordu mahkûmlar... Burada ruhlar paslı prangalara vurulmuştu, göz var ama görmezdi, kulak var ama duymazdı, kalp var ama hissetmezdi. Pusu kurulmuştu gül yüzlü umutlara. Uzağımızda kalmıştı dışarıda akıp giden yorgun kalabalıklar... Şairin dediği gibi “Zindanda dakika farksızdı(r) aydan”...

Işığa giden yollar haramilerce kesilmiş olsa da yine de hapsedemiyorlardı özgürlüğe dair düşlerimi ve dünden kalan gülüşlerimi. Taş duvarları, demir kapıları şahit tutuyordum kendime. Hasreti adımlıyordum avluda. Zulamdaki özlemi içiyordum su niyetine. İçimde yanan ateş, hiç sönmüyordu. Aynalardan süzülüyordu hasrete banılmış kızgın gözyaşlarım... Akşam hava kararıp demir sürgüler kapandığında efkârımın kapısı açılıyordu sonsuzluğa. Her söz, akrebin kısıracında mayalanan zehir gibi acı geliyordu bana. İçtiğimiz gözyaşı, başımızı koyduğumuz gam yastığıydı. Dili yoktu yıkılası taş duvarların. Herkes gibi benim de derdim başımdan aşkıydı. Ayvaz’ından ayrılmış Köroğlu gibi çaresizdim. Şirin’ini dağlarda önce Allah’a, sonra da yaban ellere emanet etmiş Ferhat’tım... Dağları delecek mecalim de yoktu.

Dört duvar arasında tek mevsim vardı. Baharın girdiği görülmemişti zindanlara. Çırlıçılak düşlerim üşürdü abus çehreli beton avlularda. Güller sürerken gönlümün namlusuna, hasret alır götürürdü beni çok uzaklara... Göz gözü görmezdi can sıkıntısının kör

karanlığında. Kanayan güllere ağlardı güz bahçeleri... Ayın şavkı vururdu içimin tenhalarına. Dar vakitlerde sigaramın dumanına sinerdi mahzunluğum... Uykularım hapsolurdu gecenin çıkınında. İçimdeki F tipi zindanlarda, yüreğimde yaşattıklarım alabildiğine özgürdü... Elemler simsiyah örtüsünü çekerdi pembe düşlerimin üzerine... Üşürdü dağ başlarında unuttuğum körpe hayallerim... Akşamlar apansız inerdi masmavi gönül göklerime. Kanatları kırılırdı uçmayı daha yeni öğrenmiş, göğümdeki ak güvercinlerin. Avlularda devriye dolaşırken bir başıma, yalnızlık girerdi çelimsiz kollarıma. Zincirlerini kıran deli rüzgârlar destursuz daldardı içeri. Dağıtırlardı hasret türkülerinin harmanını. Efkârım kaynatırdı gönül denizlerinin soğuk suyunu. Uzağına düşerdim “dağlarına bahar gelmiş memleketimin...”

Mahzun minarelerden “Es-salatü hayrün mine’n nevm” nidasıyla özgür olanlar için yepyeni ve taptaze gün başladığında seccademe kapanırdım gözlerim yaşlı... Ellerim yalnız O’na açılırdı; O’ndan isterdim buz tutmuş elleri prangalanmış özgürlüğümü... Onunla dertleşirdim merhametin taş duvarların ardında kaldığı bu soğuk koğuştaki... Buz gibi demir parmaklıklar bile alamazdı alnımdaki kor ateşi... Ruhumun kapkaranlık ufuklarına takılır kalırdı donuk bakışlarım. Dudaklarımdan şairin şu dizeleri dökülürdü gayri ihtiyari: “Ana rahmi zahir şu bizim koğuştaki;Karanlığında nur, yeniden doğuş.../Sesler duymaktayım: Davran ve boğuştaki/Sen bir devsin, yükü ağırdır devin!/Kalk ayağına dimdik doğrul ve sevin!//Mehmed’im sevinin başlar yüksekte!/Ölsek de sevinin, eve dönsek de!/Sanma bu tekerlek kalır tümsekte!/Yarın, elbet bizim, elbet bizimdir!/Gün doğmuş, gün batmış, ebed bizimdir!” Bundan zerre kadar şüphem yoktu. Yaşadığım bunca med cezirler belki de affa namzet olmama vesileydi. Bizim hayır olarak gördüklerimiz şer, şer gördüklerimiz de hayır olabilirdi Hakk katında... Zira biz, zahire göre hükmeden cüzi irade sahibi varlıklardık.

Ben hafakanlar içinde, aynadaki suretimle boğuşurken karlı dağların ardından gül yüzlü misafirlerim gelmişti ziyaretime. Fakat başka şehre nakledildiğim söylenmişti körpe yüreklere. Onlarla görüşmemi sakıncalı bulmuşlardı. Sevgi yumağı olmamızı çok görmüşlerdi bize. Yalandan ve talandan beslenen, merhametten uzak kalpler yine yapmıştı yapacağını.

Canımın parçası öğrencilerimle aramda kalın duvarlar örmüşlerdi. Aramızdaki çelikten daha muhkem gönül bağını koparmaya çalışmışlardı. Oksijen kaynaklarımı yerle bir etmişlerdi. Ruhumun ışığını kısmışlardı. Yaşama sebebimi ortadan kaldırmışlardı. Gönül saksımın suyunu kesmişlerdi. Kurumaya yüz tutmuştu ellerimle sulayıp çabaladığım güllerim... Karlı dağlar çökmüştü üzerime. İçimdeki paha biçilmez kristaller kırılmıştı hoyrat ellerle atılan taşlarla. Karıncaların omzuna binmişti koca filler. Umutlarım kırılmış, dermanım tükenmişti. Dizlerim bedenimi taşıyamaz olmuştu. Fakat diri ve iri olmam gerektiğinin farkındaydım. Hayattan büyük beklentilerim yoktu. Öğrencilerime adamıştım kendimi.

Bunca acıya, sıkıntıya mahkûm edilecek ne yapmıştım ki?... Gecemi gündüzüme katarak kimlik ve kişilik sahibi insanlar yetiştirmenin mücadelesini vermiştim. Tevhit nurunu ruhlara taşımış, kesif karanlıkları bertaraf etmeye çalışmıştım. Ruhların etrafında inşa edilen kalın surlardan aydınlığa bir gedik açmaya gayret etmiştim. En güzel fethin gönüllerin fethi olduğunu, gönül kırmanın Rahman’ın evini yıkmakla eşdeğer olduğunu hatırlatmıştım. Dostluğu, barışı, kardeşliği ve yetmiş iki millete bir gözle bakmayı öğretmiştim. “Cümle yaratılmışsa, bir göz ile bakmayan/ Şer’in evliyasıysa hakikatte asidir” diyen bizim Yunus’u; “Gel, gel, ne olursan ol yine gel” diyen erenlerin piri Mevlana’yı model şahsiyet kabul ederek örnek almalarını önermiştim. İçindeki kör karanlıkla yüzleşmek isteyenlere çıra olmuştum. “Oku” emrine dikkatleri çekmiş, körpe zihinlere sadece basılı kitapları değil, kâinat kitabını da okumalarını öğütlemiştim. Zira okumakla çözülür hayatın esrarı, okudukça açılır büyük kapılar, okudukça ayan olur cümle hakikatler... Okumakla açılır zamanın kilidi, okudukça medeniyet köprüleri inşa edilir. Okumakla adam olunur ve adam kalınırdı, ancak okumakla...

Nefes aldıkça, bu millete faydalı fertler yetiştirmeyi, Akif gibi “ Sözümlerim odun gibi olsun, hakikat olsun tek” diyebilecek ruhlar inşa etmeyi en büyük dava ve gaye edindim. Dilim döndükçe kelimelerin esrarını öğrettim minik yüreklere; aynaya bakmasını ve ayna

olmasını... Akıp giden zamana değer katmasını; en acılı zamanlara tebessümler saklamasını öğrettim. Konuşurken derinleşmesini, sığığa ve tekrara düşmemesini, susarken lisan-ı hâl ile de konuşmasını... Acıları azık yapmasını, melali anlamasını, dertler peşi sıra, sağnak sağnak yağarken sabır yorganıyla örtünmesini öğrettim. Buz gibi zemherilerde nefesiyle ısınmasını, gözyaşlarıyla ıslanan bakışlarını uçurumlardan çekip almasını öğrettim kayıp bir nesle... En zor şartlarda bile dik durmasını; fakat hiçbir zaman diklenmemesini, daima uysal ve vakur olmasını, en zor şartlarda bile umudunu kaybetmemesini, emanet fikirlerle konuşmamasını, fikrin çilesini çekmesini, kendisine güvenmesini ve zorluklara direnmesini öğrettim.

Ben ki ruhların imarı ve inşası için seferberlik ilan etmişim. Genç zihinlerin dünyanın karanlığından ve keşmekeşinden aydınlığa bir çıkış yolu bulmaları için kılavuz olmaya gayret etmişim. Onlara el ve dil olmuşum. Lezzetleri açılaştırın, şehirlerden kovulan ölümü, hayatın merkezine çekmeye çalışmışım. Hak ve hakikat sevgisinin ruhlarda hep uyanık kalması için çırpınmışım. Yarınların teminatı olan gençlere kutsal vatan toprağına bir çınar gibi kök salmayı, selviler gibi dik durmayı öğretmişim. Ruhların inşirahı, karanlıkların aydınlanması için mum olup erimeye talip olmuşum. “Benim dünya ile ilgim ne kadar ki?... Ben bu dünyada bir ağacın altında gölgelenen, sonra da oradan kalkıp giden binitli bir yolcu gibiyim” diyen kâinatın serverinin ölçüsünü ölçü edinmeleri için gençlere manevi bir pencere açmanın uğraşı içerisindeydim. Bunları benim affa namzet olmayan en büyük suçlarımdı...

Bedensel engelli bir insan olarak “Hayatta aşılamayacak engeller yoktur” gerçeğini bedel ödeyerek de olsa öğrenmişim. Kişi inançlı, kararlı ve iradeli olursa ne zihnî , ne de bedenî engeller onun yolunda durabilir. En büyük engel, engellere teslim olma acziyetidir.

